

***Catalogus codicum manuscriptorum medii aevi Latinorum, qui in
Bibliotheca Jagellonica Cracoviae asservantur, Vol. 9 (Cod. 1354–1430).
Composuerunt M. Kowalczyk, A. Kozłowska, M. Markowski,
L. Nowak, A. Sobańska, R. Tatarzyński, S. Włodek, W. Zega,
M. Zwiercan. Voluminis Redactor B. Chmielowska,
Cracoviae 2008, pp. XXV + 704***

Z końcem ubiegłego roku ukazał się kolejny, dziewiąty już, tom *Katalogu średnio-wiecznych rękopisów łacińskich Biblioteki Jagiellońskiej*¹. Po ponad stuletnim pionierskim *Katalogu rękopisów Biblioteki Uniwersytetu Jagiellońskiego* wydanym przez Władysława Wisłockiego w latach 1877–1881, podjęto w latach 70. ubiegłego wieku nowe opracowanie. Wisłocki ujął w dwóch tomach 4175 kolejnych sygnatur (*numerus currens*), obecny katalog zamieszcza opisy tylko rękopisów powstałych do około 1520 r., tylko w języku łacińskim (*numerus saltans*) i jest – jak wspomniano – już tomem dziewiątym. Daje to wyobrażenie o objętości zamieszczonych w nim opisów. Dla przykładu: opis pierwszego w tym tomie rękopisu 1354 mieści się na czterdziestu stronach, podczas gdy opis tego samego rękopisu w Katalogu Wisłockiego zajmuje jedynie osiem wierszy druku. Skąd aż taka różnica? Otóż autorzy nowego Katalogu mają za cel nie tyle podanie, jak Wisłocki, najogólniejszej informacji o danym kodeksie, ile dostarczenie jak najpełniejszego nowoczesnego, zgodnego z najnowszymi kanonami kodykologii, opisu wszystkich jednostek treściowych z podaniem aktualnej bibliografii, wraz z drobiazgowym opisem bibliologicznym.

Nie jest to zadanie łatwe ani proste, ponieważ zasób rękopisów mieści dzieła ze wszystkich niemal dziedzin nauki: filozofii, medycyny, prawa, nauk przyrodniczych, teologii.

Tom dziewiąty obejmuje zespół 77 rękopisów z XIII–XV w. Zeszły się w nim rękopisy wymagające szczegółowego rozpisania jednostek treściowych: homiliarze, duże kolekcje kazań, *Passionale* i komentarze do *Pisma Świętego*. Autorzy *Katalogu* wyszli z założenia, że zespoły kazań należy rozpisać na poszczególne jednostki zawsze wówczas, gdy nie można ze stuprocentową pewnością wykluczyć ich polskiego autorstwa lub gdy nie są do odnalezienia w repertoriach. Dzięki temu otrzymaliśmy materiał do przyszłych identyfikacji, nieoceniony zasób nieznanych lub błędnie dotąd identyfikowanych tekstów.

Jeśli idzie o zawartość samych rękopisów, to niezwykle cenne w obecnym tomie są komentarze grupy polskich autorów, np. znany Komentarz Benedykta Hessego (zm. przed 1456) do *Ewangelii według św. Mateusza*, występujący w czterech kopiach różnej kompletności i o różnych proveniencjach, oraz znany, jednak do dziś niewydany

¹ Poprzednie tomy (vol. 1–8) ukazywały się w latach 1980–2004.

w całości, Komentarz Stanisława z Zawady (zm. ok. 1485) do *Księgi Genesis*. Do pism polskich zaliczają się też traktaty soborowe odnoszące się do soboru w Bazylei (1431–1449) i w jakiejś mierze ilustrujące aktywność polskich uczonych na tym soborze.

Jak przystało na wydawnictwo elitarne, przeznaczone dla wąskiego kręgu odbiorców specjalizujących się w mediewistyce, również opisy zredagowano w języku łacińskim, co stanowić powinno ułatwienie dla naukowców zajmujących się oryginalnymi tekstami łacińskimi. Zainteresowanie mediewistów europejskich poprzednimi ośmioma tomami *Katalogu* dowodzi, że decyzja ta jest trafna.

Anna Kozłowska